

İNSAN KENDİNİ NASIL TANIR, NEREDE BULUR, TAM OLARAK NASIL TANIMLAR?

İnsan kendini tam olarak bulabilir mi? -Uzunluğu ya da kısalığı göreceli olmakla beraber- 17 yıllık hayatım boyunca kendime bu soruyu defalarca kez sormama rağmen hiçbir zaman tam bir cevap verebildiğimi düşünmüyorum. Hatta 2600 yıl önce Thales'e soruyorlar "Zor olan nedir?" diye o da "Kendini bilmektir." diyor.

Evet, bir yere kadar kendimi tanıyabilirim fakat sürekli değişim halinde olan bizlerin kendimizi "tam" manasıyla tanıyabileceğimizi düşünmüyorum. Ne diyor Herakleitos "Bir nehirde iki kez yıkanamazsınız." Zira ne akan su aynı sudur ne de siz aynı sizsinizdir. Bu demek değildir ki kişi kendini tanımaya hiç uğraşmasın, öylece yaşayıp gitsin. Ortaya koyduğum görüş kesinlikle bu değil." İlim ilim bilmektir/İlim kendini bilmektir/Sen kendini bilmezsen/Ya nice okumaktır." Demezler mi adama? Derler, desinler de zaten.

Kendini tanıma hususu kişiyi her noktada etkiler. Kendini bilmeyen bir insanın düşüncelerinin ya da eylemlerinin bir değeri var mıdır? Hatta düşünceleri ve eylemleri kendine mi aittir? Bu bile başlı başına bir tartışma konusudur. Kişi gideceği yeri bilmeli ve her ne yaparsa yapsın belli bir farkındalık içerisinde olmalıdır. Bu düşünce kendine mi ait yoksa ailesine mi yahut topluma mı? Bunun bilincinde olmalıdır çünkü kendini yine en iyi kendisi bilir. Kendini ancak kendi içinde bulabilir. Tabii ki tecrübeler kazanır, tabii ki okur, öğrenir ama en nihayetinde onların değerini ve böylece kendi değerini sadece kendisi belirleyebilir. Örneğin bir eleştiri aldınız. Şayet kendinizi tanıyorsanız bu eleştiri size haklı gelebilir ve bunu düzeltmeye çalışabilirsiniz ya da haksız gelir ve umursamazsınız. Ama etrafımıza baktığımızda eleştiri üzerine alınganlık yapan insanların ya da özgüven düşüşü yaşayan insanların çoğunlukla kendilerini tanımadıkları ve eleştiri yapan kişinin karşısında aciz duruma düştüklerini görürüz.

Gelecek hayatımız içerisinde yapacaklarımızı da bu durum ziyadesiyle etkiler. Alice Harikalar Diyarında kitabında kız deliğe düşünce tavşana soruyor: "Hangi yoldan gitmeliyim?". Tavşansa "Nereye gideceğini bilmiyorsan gideceğin yolun bir önemi yoktur." diyor. Eğer siz nereye gideceğinizi bilerseniz herhangi bir etmen nedeniyle yolunuz değiştiğinde ortada kalmazsınız. Çünkü hâlâ bir hedefiniz vardır ve siz emin adımlarla bu yönde ilerlemeye devam edersiniz. Eğer gideceği

yolu bilmeseydi Walt Disney, Walt Disney olabilir miydi? Yeterince yaratıcı olmaması nedeniyle gazetede ki işinden kovulmasına rağmen pes etmedi ve günümüzün en büyük animasyon şirketlerinden birinin kurucusu oldu. “Benim için hakiki olan bir hakikat bulmalıyım. Yaşayıp uğruna ölmek isteyeceğim bir fikir.” diyor Kierkegaard. Kişi kendi hâkikatını bulamazsa gideceği yolun bir önemi var mıdır? Ona bir şey kazandırır mı ya da boşluk içinde savrulan biri hayatından gerçekten tat alabilir mi?

Kendini tanımak için herkes birtakım kategoriler belirleyebilir tabii ama değerler ve ilgiler burada çok önemli bir rol oynar bence ya da derler ya “Etrafınızdaki 5 kişinin ortalamasıdır.” diye, ben buna ek olarak bir de sosyal medya ve özellikle Youtube ana sayfalarımızı dahil etmek isterim. Evet, bir algoritma ama tamamen sizin seçimlerinizle oluşmuş bir algoritma. Bunun yanı sıra çocukluk zamanlarının da şu anki benliğimizde çok önemli bir rol oynadığını düşünmekteyim. Baskın bir ailede mi büyüdünüz, dönüm noktam dediğiniz olaylar nelerdir gibi birçok soru sorulabilir. Tabii ki okuyacağız, öğreneceğiz, deneyimleyeceğiz dedik ama bence insan kendini tanımak için yazmalıdır da. Vele ki belirli bir konu üzerine yazsın velev ki günlük hayat fark etmez, illaki kendinden bir şeyler bulur. Tabii en çok da kendini tanımaya çaba sarf etmelidir, düşünmeli ve kendi içine dalmalıdır.

İnsan kendini tam manasıyla tanıyamaz belki ama hayatı boyunca kendini tanıma yolunda olup elinden geleni yapmalıdır. İnsan bir yere kadar elbette kendini tanır fakat bunun uğruna bir çaba göstermezse hayatı film şeridi gibi gözlerinin önünden geçerken aslında kendine karşı ne kadar kör ve sağır olduğunu fark edip boşa geçirdiği ömrüyle karşı karşıya kaldığında maalesef iş işten çoktan geçmiş olur.